



**METODICKÝ DEŇ
DIECÉZNEHO KATECHETICKÉHO ÚRADU
II. MAGISTÉRIUM**

Peter Šantavý

Základné postoje vo svetle Zjavenia I.

Človek stvorený na **Boží obraz** (צַלְמֵ אֱלֹהִים, imago Dei)

– inteligencia a jej používanie sú jedným zo základných aspektov naplňania "obrazu"

Užívanie (podmanenie) zvereného sveta je v Gn 1,28 vyjadrené hebrejskými výrazmi „podmaňte si ju“ (וְכַבְּשֶׁתָּ) a „**panujte**“ (וְרָדוּ)

– užívať, rozvíjať, chrániť a z generácie na generáciu si odovzdávať stvorený svet

– dar inteligencie by sa mal prejavovať **zodpovedným využívaním** rozumu a akýchkoľvek civilizačných vymožeností i technicko-vedeckých schopností pri správe stvoreného sveta

Konfrontácia **chokmá** vs. *sofia* v ketubím (múdroslovnej literatúre SZ)

– ovocím tejto konfrontácie nie je zavrnutie civilizačného rozvoja, ale neustále **pozvanie** rozvíjať a užívať svet podľa Božích zákonov, vo vzťahu voči Bohu a pre dobro ľudí

Základné postoje vo svetle Zjavenia II.

„Chod'te teda, učte všetky národy...“ (Mt 28, 19) a „Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16, 15)

– nadčasové a všeobímajúce poslanie, zahŕňajúce aj **civilizačný rozvoj**

Sv. Pavol na misijných cestách

– v **aténskom Areopágu** (2. misijná cesta) ohlasuje jazykom helénskych mysliteľov

– v pastoračnom pôsobení v helénskom svete (jazykom synkretizmu Kolosanov,...)

– vyučovanie v škole gréckeho filozofa a učiteľa rétoriky Tyranna v Efeze (3. MC)

Nasledovníci Pavla v civilizačnej konfrontácii

– filozof a mučeník sv. Justín, predstavitelia alexandrijskej a antiochijskej školy,...

– scholastici, scholastická metóda, Occamova britva a následný **vedecký rozvoj**

Základné postoje v učení Magistéria

Dokumenty pápežov – od komunikačných prostriedkov k IKT a AI

- od Gregora XVI. (1831-1846) až po pápeža Františka
- od IKT k virtuálnemu svetu a AI v dokumentoch od Pia XI. až po Sv. otca Leva XIV.
- prorocké pozvanie a poslanie v encyklike ***Redemptoris missio*** sv. Jána Pavla II.

Koncilové dokumenty

- dekrét o spoločenských komunikačných prostriedkoch ***Inter Mirifica***
- pastoraľna konštitúcia o Cirkvi v dnešnom svete ***Gaudium et spes***
- celkovo 9 koncilových dokumentov v nejakej miere sa zaoberajúcich aj SKP a IKT

Postoje a dokumenty Cirkvi na Slovensku

- pastoračné plány KBS a rady KBS
- dokumenty biskupov a diecéznych synôd

Magistérium a problematika AI

Rome Call for AI Ethics (2020 – súčasnosť)

- **etické výzvy a princípy** v prístupe, vývoji, realizácii, prevádzke i využívaní systémov AI
- snaha o zjednocujúce pôsobenie a angažovanie náboženstiev, štátov, korporácií,...
- konferencia, dokument a participácia aktérov, ktorých zoznam sa rozširuje i v súčasnosti

Antiqua et nova (2025)

- komplexný dokument o vzťahu medzi ľudskou a umelou inteligenciou
- praktický a odborný dokument: pohľad odborníkov z rôznych uhľov pohľadu a profesií
- **“technologický pokrok je súčasťou Božieho plánu pre stvorenie”**

Dokumenty riadneho Magistéria o AI

- príhovory a dokumenty pápeža Leva XIV.
- dokumenty vatikánskych dikastérií

Čo by som chcel záverom akcentovať

Potenciál fenoménu umelej inteligencie

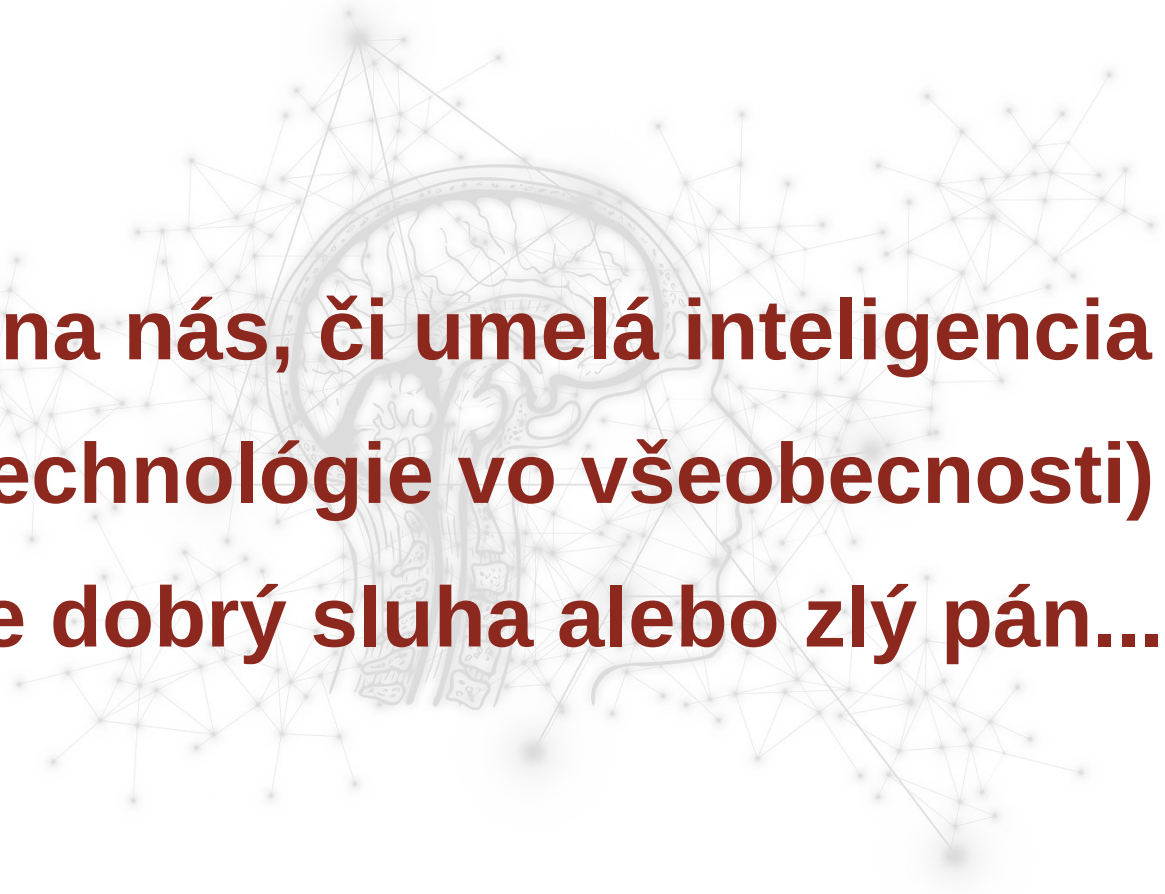
Ide o emergentnú a disruptívnu technológiu so schopnosťou zásadne meniť spôsob, akým spoločnosť funguje a s potenciálom posunúť civilizáciu ďalej...

Skutočnosti, ktoré si (ne)uvedomujeme – riziká, zneužitie a dopady

- riziká a limity fungovania i problematiku zneužitia
- psychologické a spoločenské dopady

Odvahu, snahu a schopnosť mať “opraty pevne v rukách”

- etické princípy a regulácie
- osobný postoj a spôsob vývoja, nasadenia, prevádzky a využívania
- vzdelávanie a osveta



**Je na nás, či umelá inteligencia
(a technológie vo všeobecnosti)
bude dobrý sluha alebo zlý pán...**



Ďakujem za pozornosť

ThLic. Ing. Peter Šantavý, PhD.
peter.santavy@uniba.sk

